

Súd: Najvyšší správny súd SR
Spisová značka: 5Sžfk/15/2020
Identifikačné číslo súdneho spisu: 5019200041
Dátum vydania rozhodnutia: 24. 11. 2021
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Zuzana Šabová
ECLI: ECLI:SK:NSSSR:2021:5019200041.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Najvyšší správny súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Kataríny Benczovej a zo sudkýň JUDr. Zuzany Šabovej, PhD. (sudkyňa spravodajkyňa) a Mgr. Kristíny Babiakovej v právnej veci žalobkyne: R. C., M.. X. J. XXXX, A. Q. W. XX/XX, XXX XX A. A. - R. Š., zast.: AKSK, s.r.o., so sídlom Nám. SNP č. 15, 974 01 Banská Bystrica, IČO: 36 859 711, proti žalovanému (sťažovateľ): Finančné riaditeľstvo SR, so sídlom Lazovná 63, 974 01 Banská Bystrica, o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia žalovaného č. 102368437/2018 z 27. novembra 2018, konajúc o kasačnej sťažnosti žalobcu proti rozsudku Krajského súdu v Žiline č. k. 30S/21/2019 z 10. decembra 2019, takto

rozhodol:

I. Najvyšší správny súd Slovenskej republiky rozsudok Krajského súdu v Žiline č. k. 30S/21/2019 z 10. decembra 2019 zrušuje a vec mu vracia na ďalšie konanie.

odôvodnenie:

Odôvodnenie

I.

Priebeh administratívneho konania

1. Daňový úrad Žilina, kontaktné miesto Turčianske Teplice vydal dňa 4. septembra 2018 rozhodnutie č. 101713732/2018, ktorým podľa § 156 ods. 1 písm. b) zákona č. 563/2009 Z. z. o správe daní (daňový poriadok) a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „daňový poriadok“) vyrubil žalobkyňi úrok z omeškania v sume 120,40 EUR za nezaplatenie preddavkov za obdobie od 1. apríla 2015 do 30. júna 2015 na dani z motorových vozidiel za zdaňovacie obdobie 2015 v ustanovenej lehote a v ustanovenej výške.

2. Proti tomuto rozhodnutiu podala žalobkyňa odvolanie, v rámci ktorého uviedla, že rozhodnutie Daňového úradu Žilina č. 101713732/2018 zo dňa 4. septembra 2018 je nesprávne. Uznesením Okresného súdu Žilina sp. zn. 3Odk/163/2017 zo dňa 22. decembra 2017, zverejneným v Obchodnom vestníku č. 1/2018 (deň vydania 02. januára 2018) bol na majetok žalobkyne vyhlásený konkurz. Z uvedeného podľa žalobkyne vyplýva, že pohľadávka, vyplývajúca z predmetného rozhodnutia môže byť podľa uspokojená iba v konkurze.

3. Žalovaný rozhodnutím č. 102368437/2018 zo dňa 27. novembra 2018, postupom podľa § 74 ods. 4 daňového poriadku, potvrdil rozhodnutie Daňového úradu Žilina č. 101713732/2018 zo dňa 4. septembra 2018. Žalovaný v odôvodnení rozhodnutia uviedol, že v zmysle § 156 ods. 1 písm. b) daňového poriadku má správca dane povinnosť (nie možnosť) vyrubiť úrok z omeškania, ak daňový subjekt nezaplatí daň v ustanovenej lehote a v ustanovenej výške. Žalovaný ďalej uviedol, že v predmetnom konaní nebol

dôvod na posudzovanie otázky vymáhateľnosti úroku z omeškania, nakoľko v čase jeho vyrubenia nebol v zmysle zákona č. 7/2005 Z. z. o konkurze a reštrukturalizácii a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o konkurze a reštrukturalizácii“) a daňového poriadku pohľadávkou.

II.

Konanie na krajskom súde

4. Žalobkyňa sa žalobou podanou na Krajskom súde v Žiline domáhala preskúmania rozhodnutí žalovaného: č. 102288386/2018 zo dňa 20. novembra 2018, č. 102289139/2018 zo dňa 20. novembra 2018, č. 102288525/2018 zo dňa 20. novembra 2018, č. 102289457/2018 zo dňa 20. novembra 2018, č. 102368706/2018 zo dňa 27. novembra 2018, č. 102367657/2018 zo dňa 27. novembra 2018, č. 102368437/2018 zo dňa 27. novembra 2018 a č. 102369134/2018 zo dňa 27. novembra 2018, pričom žiadala, aby Krajský súd v Žiline zrušil napádané rozhodnutia žalovaného, vrátane rozhodnutí Daňového úradu Žilina, ktoré boli rozhodnutiami žalovaného potvrdené a vec vrátil Daňovému úradu Žilina na ďalšie konanie. V rámci žaloby žalobkyňa opätovne poukázala na uznesenie Okresného súdu Žilina sp. zn. 3Odk/163/2017 zo dňa 22. decembra 2017, zverejnené v Obchodnom vestníku č. 1/2018 (deň vydania 2. januára 2018), ktorým bol na jej majetok vyhlásený konkurz. Podľa § 166e ods. 2 zákona o konkurze a reštrukturalizácii platí, že oddĺžením sa pohľadávky, ktoré môžu byť uspokojené iba v konkurze alebo splátkovým kalendárom (§ 166a), bez ohľadu na to, či boli alebo neboli prihlásené, stávajú voči dlžníkovi nevymáhateľné v rozsahu, v ktorom ho súd zbavil dlhov. Podľa žalobkyne daňové pohľadávky vyplývajúce z napadnutých rozhodnutí nepoživajú žiadnu formu zvýhodnenia a je ich potrebné vnímať ako všetky ostatné pohľadávky v zmysle zákona o konkurze a reštrukturalizácii. Právna úprava oddĺženia podľa zákona o konkurze a reštrukturalizácii má prednosť pred právnou úpravou daňového poriadku v prípade, ak tieto predpisy upravujú určitú otázku odlišne. Podľa záverov žalobkyne postup žalovaného význam inštitútu oddĺženia neguje a dostáva ju do rovnakej situácie, v akej bola pred povolením oddĺženia.

5. Žalobkyňa zároveň požiadala o priznanie odkladného účinku správnej žaloby vo vzťahu k napádaným rozhodnutiam, nakoľko po nadobudnutí právoplatnosti a po lehote splatnosti je možné na ich základe viesť nútený výkon rozhodnutia, čo by žalobkyňi spôsobilo závažnú finančnú ujmu.

6. Krajský súd v Žiline uznesením č. k. 30S/174/2018 zo dňa 10. januára 2019 konanie o správnej žalobe proti rozhodnutiam žalovaného: č. 102288386/2018 zo dňa 20. novembra 2018, č. 102289139/2018 zo dňa 20. novembra 2018, č. 102288525/2018 zo dňa 20. novembra 2018, č. 102289457/2018 zo dňa 20. novembra 2018, č. 102368706/2018 zo dňa 27. novembra 2018, č. 102367657/2018 zo dňa 27. novembra 2018, č. 102368437/2018 zo dňa 27. novembra 2018 a č. 102369134/2018 zo dňa 27. novembra 2018 vylúčil na samostatné konania. O správnej žalobe smerujúcej proti rozhodnutiu žalovaného č. 102368437/2018 zo dňa 27. novembra 2018 krajský súd ďalej konal pod č. k. 30S/21/2019.

7. K predmetnej správnej žalobe sa vyjadril žalovaný, ktorý ju žiadal zamietnuť ako neopodstatnenú, a to najmä z dôvodu, že pohľadávkou na účely konkurzu a reštrukturalizácie je v nadväznosti na § 158 ods. 1 daňového poriadku daňový nedoplatok, ktorým je podľa § 2 písm. f) daňového poriadku dlžná suma po lehote splatnosti dane. Rozhodnutie správca dane sa stalo právoplatným dňa 13. decembra 2018 a vykonateľným dňa 29. decembra 2018, a teda predmetný úrok z omeškania nemohol byť do konkurzu vedeného na osobu žalobkyne prihlásený, keďže právne účinky vyhlásenia konkurzu nastali dňa 3. januára 2018. V danom prípade predmetom oddĺženia fyzickej osoby boli správcom evidované daňové nedoplatky, ktoré správca dane evidoval k 31. decembru 2017, a teda úrok z omeškania, ktorý správca dane vyrubil svojim rozhodnutím nebol dotknutý oddĺžením žalobkyne a nepredstavoval nevymáhateľnú pohľadávku podľa § 166b zákona o konkurze a reštrukturalizácii.

8. Krajský súd v Žiline uznesením zo dňa 16. mája 2019 návrh žalobkyne na priznanie odkladného účinku správnej žalobe zamietol. Svoje rozhodnutie odôvodnil tým, že rozhodnutie o priznaní odkladného účinku správnej žaloby je výnimočné a v prípade žalobkyne, ktorá svoju žiadosť odôvodnila len všeobecnými tvrdeniami nebolo preukázané, že výkon rozhodnutia by jej spôsobil závažnú ujmu.

9. Žalobkyňa podala prostredníctvom svojho právneho zástupcu vyjadrenie k podaniu žalovaného, ktorým sa vyjadril k správnej žalobe. Žalobkyňa poukázala najmä na to, že právna úprava podľa zákona o konkurze a reštrukturalizácii predstavuje vo vzťahu k iným právnym predpisom *lex specialis* a dokonca vo vzťahu k daňovému poriadku aj *lex posterior*. Ďalej poukázala na právny inštitút oddĺženia, ktorý je použiteľný len pre fyzické osoby a je zároveň odlišný od konkurzu a reštrukturalizácie. Žalobkyňa záverom poukázala na rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky č. k. 1 Sžf 2/2016 zo dňa 23. mája 2017.

10. Krajský súd v Žiline (ďalej len „správny súd“) prejednal vec na nariadenom pojednávaní dňa 10. decembra 2019, preskúmal rozhodnutie správneho orgánu prvého stupňa, ako aj rozhodnutie žalovaného a rozsudkom zo dňa 10. decembra 2019 č. k. 30S/21/2019 podľa § 191 ods. 1 písm. d) zákona č. 162/2015 Z. z. Správny súdny poriadok v znení neskorších predpisov (ďalej len „SSP“) zrušil žalobou napadnuté rozhodnutie žalovaného, podľa § 191 ods. 3 písm. a) SSP zrušil rozhodnutie správneho orgánu prvého stupňa a podľa § 191 ods. 4 prvá veta SSP vec vrátil správne mu orgánu prvého stupňa na ďalšie konanie.

11. Správny súd pred meritórnym rozhodnutím veci posudzoval, či výrok rozhodnutia správcu dane o vyrubení úroku z omeškania podľa § 156 ods. 2 daňového poriadku v nadväznosti na § 63 ods. 3 písm. d) daňového poriadku napĺňa atribút určitosti a zrozumiteľnosti, ako predpokladu preskúmateľnosti výroku rozhodnutia správcu dane správny súdom.

12. Správny súd zdôraznil, že riadne formulovaný výrok pri vyrubení úroku z omeškania vyžaduje identifikáciu tohto úroku, ktorá by vylučovala jeho zameniteľnosť s inou sankciou žalobkyne. Nemožno opomenúť, že len porovnaním výroku možno usudzovať na existenciu prekážky veci rozhodnutie, len výrok rozhodnutia (a nie odôvodnenie) môže byť vynútený správnu exekúciou a podobne. Nevyhnutným naplnením požiadavky zákonodarcu, vyjadrenej v § 63 ods. 3 písm. d) daňového poriadku, na obsiahnutie rozhodnutia vo veci vo výroku rozhodnutia je identifikácia predmetu konania - veci. Výrok rozhodnutia správneho orgánu prvého stupňa je v rozpore s § 63 ods. 3 písm. d) daňového poriadku, nakoľko neidentifikuje predmet konania ako jednu zo zákonom predpísaných náležitostí výroku rozhodnutia správcu dane nezameniteľným spôsobom.

13. Minimum pre nezameniteľnú identifikáciu vyčíslenej sumy 120,40 EUR, ako úroku z omeškania (za nezaplatenie preddavkov za obdobie od 1. apríla 2015 do 30. júna 2015 na dani z motorových vozidiel na zdaňovacie obdobie 2015), je potrebné posudzovať v nadväznosti na správcu dane aplikovaný § 156 ods. 2 daňového poriadku a v súvislosti s § 55 ods. 12 daňového poriadku a v daných ustanoveniach obsiahnuté relevantné termíny ako dlžná suma, úroková sadzba, deň nasledujúci po dni splatnosti, deň platby, resp. deň začatia reštrukturalizačného konania atď. Podľa správneho súdu uvedené minimum nezameniteľnej identifikácie predmetu konania výrok správcu dane nenapĺňa. Z výroku rozhodnutia správcu dane nie je vôbec zrejmé a ani možné zistiť a určiť, z dlžnej sumy akej výšky, v akej percentuálnej úrokovej sadzbe a za aké obdobie omeškania (začiatok a koniec omeškania) je úrok z omeškania vyrubený. Pokiaľ by bol žalobkyňa za omeškание so zaplatením preddavku za stanovené obdobie na dani z motorových vozidiel na zdaňovacie obdobie 2015 vyrubený ďalší úrok z omeškania, tiež vyčíslený len výslednou sumou úroku, nebolo by možné zistiť, či sa jednotlivé časové obdobia omeškania neprekývajú, t. j. či nie je žalobkyňa sankcionovaná za jedno porušenie dvoma úrokmi z omeškania.

14. Vzhľadom na absenciu nezameniteľnej identifikácie predmetu konania vo výroku rozhodnutia správcu dane, kedy žalovaný uvedený nedostatok vo svojom rozhodnutí neodstránil, musel správny súd s poukazom na § 191 ods. 1 písm. d) SSP preskúmané aj prvostupňové rozhodnutie zrušiť a vec vrátiť správne mu orgánu prvého stupňa na ďalšie konanie [§ 191 ods. 4 veta prvá SSP] bez možnosti zaoberať sa ďalšími žalobnými námietkami vzťahujúcimi sa k samotnej dôvodnosti vyrubenia úroku za omeškание. Správny súd záverom poukázal na to, že hoci žalobkyňa v žalobe túto vadu rozhodnutí nevytkla a súd ich preskúmal nad rámec žalobných bodov, bolo nevyhnutné na túto vadu prihliadnúť, pretože predstavuje prekážku napadnuté rozhodnutia riadne preskúmať.

III.

Argumentácia účastníkov v kasačnom konaní

15. Žalovaný podal proti rozhodnutiu správneho súdu uvedeného v záhlaví kasačnú sťažnosť v zákonom stanovenej lehote, pričom žiada, aby kasačný súd predmetné rozhodnutie zrušil a vec vrátil správne mu súdu na ďalšie konanie, a to z dôvodu, že správny súd rozhodol na základe nesprávneho právneho posúdenia veci [§ 440 ods. 1 písm. g) SSP].

16. Sťažovateľ v rámci kasačnej sťažnosti uvádza, že výrok rozhodnutia správcu dane napĺňa atribúty výroku rozhodnutia v zmysle § 63 ods. 3 písm. d) daňového poriadku, t. j. obsahuje obchodné meno a sídlo právnickej osoby, o ktorej právach a povinnostiach sa rozhodovalo, jeho identifikáciu (IČO, DIČ, IČ DPH SK), obsahuje rozhodnutie vo veci (vyrubenie úroku z omeškania), obsahuje ustanovenie právneho predpisu podľa ktorého sa rozhodovalo (§ 156 ods. 1 písm. b) daňového poriadku), lehotu plnenia (úrok z omeškania je splatný do 15 dní odo dňa nadobudnutia právoplatnosti rozhodnutia o vyrubení úroku z omeškania), sumu (120,40 EUR) a aj číslo účtu, na ktorý má byť vyrubená suma zaplatená (účet Daňového úradu Žilina, vedený v Štátnej pokladnici č. účtu P. XXXX XXXX XXXX XXXX XXXX, F. P. XXXXXXXXXXXX) a z uvedeného titulu nebol dôvod zo strany žalovaného odstraňovať nedostatky výroku rozhodnutia správcu dane.

17. Sťažovateľ sa nestotožňuje s vyjadrením správneho súdu, že vo svojom rozhodnutí neodstránil nedostatok rozhodnutia správneho orgánu prvého stupňa, nakoľko nebol dôvod odstraňovať vady výroku rozhodnutia, keď výrok preskúmaného rozhodnutia správneho orgánu prvého stupňa bol dostatočne identifikovateľný a nezameniteľný a to i v nadväznosti na odôvodnenie napadnutého rozhodnutia, z ktorého je zrejmé, že celková vyrubená suma 120,40 EUR uvedená vo výroku rozhodnutia je totožná so sumou uvedenou v odôvodnení napadnutého rozhodnutia správneho orgánu prvého stupňa. Z odôvodnenia rozhodnutia je zrejmé, aká bola použitá úroková sadzba (15%), že úrok z omeškania je vypočítaný v nadväznosti na ustanovenie § 156 ods. 2 daňového poriadku a samotný výpočet úroku z omeškania je uvedený v tabuľke výpočtu, kde je uvedená dlžná suma (1.357,66 EUR), deň splatnosti preddavkov na daň (30. jún 2015), deň ku ktorému sa počítal úrok z omeškania (v nadväznosti na ustanovenie § 156 ods. 4 daňového poriadku ku dňu uplynutia lehoty na podanie daňového priznania k dani z motorových vozidiel za zdaňovacie obdobie 2015, t. j. ku dňu 1. februára 2016), počet dní omeškania s platbou (216) a samotný úrok z omeškania, ktorého celková vyrubená suma po zaokrúhlení je 120,40 EUR a je totožná so sumou uvedenou vo výroku rozhodnutia správneho orgánu prvého stupňa, ako i sťažovateľa. Z uvedených dôvodov sťažovateľ považuje identifikáciu predmetu konania uvedeného vo výroku rozhodnutia za dostatočnú a nezameniteľnú.

18. Vzhľadom na vyššie uvedené skutočnosti sťažovateľ navrhuje, aby kasačný súd napadnutý rozsudok Krajského súdu v Žiline sp. zn. 30S/21/2019 zo dňa 10. decembra 2019 zrušil a vec vrátil prvostupňovému súdu na ďalšie konanie.

19. Žalobkyňa podala ku kasačnej sťažnosti písomné vyjadrenie, v ktorom uviedla, že súd prvého stupňa sťažovateľom označené rozhodnutie správneho orgánu vôbec neposudzoval vo vzťahu k podstate veci, ale zameral sa výlučne na otázku procesnú, ktorá nerieši žalobkyňou nastolený problém. Správny súd v napadnutom rozsudku neposkytol stranám žiaden návod pre právne posúdenie podstaty veci tak, aby bola zachovaná hospodárnosť konania, pričom zároveň neodstránil neistotu žalobkyne a riešenie veci presunul do budúcnosti. Napadnuté rozhodnutie správneho súdu je podľa žalobkyne logické a obsahovo správne, a teda nie je dôvod na to, aby kasačný súd napadnuté rozhodnutie zrušil.

IV.

Posúdenie kasačným súdom

20. Dňa 1. januára 2021 nadobudla účinnosť novela Ústavy Slovenskej republiky, ústavný zákon č. 422/2020 Z. z. ktorým sa mení a dopĺňa Ústava Slovenskej republiky č. 460/1992 Zb. v znení neskorších predpisov, ktorou bol zriadený Najvyšší správny súd Slovenskej republiky (čl. 143 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky). K 1. augustu 2021 prevzal Najvyšší správny súd Slovenskej republiky (ďalej len „Najvyšší správny súd“ alebo „kasačný súd“) kasačnú agendu správneho kolégia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky v správnom súdnictve, vrátane prerokúvanej veci (čl. 154g ods. 4, 5 a 6 Ústavy v spojení s § 101e ods. 1 a 2 a § 8a ods. 1 zákona č. 757/2004 Z. z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov). V súlade s rozvrhom práce Najvyššieho

správneho súdu Slovenskej republiky na rok 2021 bola prejednávaná vec pridelená náhodným výberom na rozhodnutie senátu 3S a v kasačnom konaní je naďalej vedená pod pôvodnou spisovou značkou.

21. Najvyšší správny súd konajúci ako súd kasačný, po zistení, že kasačná sťažnosť bola podaná včas (§ 443 ods. 1 SSP), oprávnenou osobou (§ 442 ods. 1 SSP), má predpísané náležitosti (§ 57 SSP a § 445 SSP) a smeruje proti rozhodnutiu, proti ktorému je prípustná, dospel k záveru, že kasačná sťažnosť je dôvodná.

22. Predmetom posúdenia zo strany kasačného súdu na základe podanej kasačnej sťažnosti žalovaného je posúdenie, či správny súd postupoval v súlade so zákonom - daňovým poriadkom, keď postupom podľa § 191 ods. 1 písm. d) SSP zrušil rozhodnutia orgánov verejnej správy obidvoch stupňov z dôvodu, že výrok rozhodnutia orgánu verejnej správy prvého stupňa ako aj žalovaného je nezrozumiteľný pre jeho neurčitost' z dôvodov uvedených v odôvodnení napadnutého rozsudku.

23. V nadväznosti na takto vymedzený rámec kasačného konania považuje kasačný súd za rozhodujúce pre zodpovedanie otázky nastolenej sťažovateľom ustanovenie § 63 ods. 3 písm. d) Daňového poriadku. Toto totiž upravuje základné náležitosti výroku rozhodnutia v daňovom konaní. Ide pritom o náležitosti, ktoré musí spĺňať aj výrok rozhodnutia o vyrubení úrokov z omeškania podľa § 156 ods. 1 Daňového poriadku.

24. Podľa § 63 ods. 3 písm. d) Daňového poriadku v cit. znení ak tento zákon alebo osobitné predpisy¹⁾ neustanovujú inak, rozhodnutie musí obsahovať výrok, ktorý obsahuje údaje podľa písmena c), rozhodnutie vo veci s uvedením ustanovenia právneho predpisu, podľa ktorého sa rozhodovalo, lehotu plnenia, ak sa ukladá povinnosť plniť, rozhodnutie o náhrade nákladov správy daní podľa § 12, a ak ide o peňažné plnenie, aj sumu a číslo účtu, na ktorý má byť suma zaplatená.

25. Kasačný súd sa stotožňuje s názorom žalovaného, že výrok rozhodnutia orgánu verejnej správy prvého stupňa spĺňa všetky atribúty § 63 ods. 3 písm. d) daňového poriadku, a teda je dostatočne identifikovateľný a nezameniteľný, je z neho zrejmé, že celková vyrubená suma úrokov z omeškania 120,40 EUR je vyrubená s poukazom na § 156 ods. 1 písm. b) daňového poriadku za nezaplatenie preddavkov za obdobie od 1. apríla 2015 do 30. júna 2015 na dani z motorových vozidiel na zdaňovacie obdobie 2015 v ustanovenej lehote a v ustanovenej výške.

26. Podľa názoru kasačného súdu je z prvostupňového rozhodnutia v spojení s preskúmaným rozhodnutím zrejмый výpočet úroku s poukazom na § 156 ods. 2 daňového poriadku, tento výpočet vyplýva aj zo samotnej tabuľky výpočtu (táto je súčasťou odôvodnenia prvostupňového rozhodnutia), kde je uvedená dlžná suma, deň splatnosti preddavkov na daň, deň platby, počet dní omeškania s platbou a samotný úrok z omeškania, ktorého celková vyrubená suma vo výške 120,40 EUR je totožná so sumou uvedenou vo výrokovvej časti prvostupňového rozhodnutia aj preskúmaného rozhodnutia. Aj v odôvodnení preskúmaného rozhodnutia je celkom zjavne a zrozumiteľne uvedené z čoho pozostáva úrok z omeškania vyrubený v zmysle § 156 ods. 1 písm. b) a ods. 2 daňového poriadku.

27. Vzhľadom na dôvodnosť podanej kasačnej sťažnosti Najvyšší správny súd rozsudok krajského súdu v súlade s § 462 ods. 1 SSP z dôvodu nesprávneho právneho posúdenia zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie a rozhodnutie.

28. Pozornosti kasačného súdu neušla ani nevôľa žalobkyne, ktorá vyjadrila nespokojnosť s prístupom správneho súdu vyhýbajúcim sa riešeniu základnej otázky predmetného sporu - vzťahu vyhláseného konkurzu, resp. oddĺženia podľa IV. časti zákona o konkurze a práva sťažovateľa vyrubiť úrok z omeškania z obdobia pred oddĺžením (bod 12). Charakter kasačného konania, resp. kasačnej sťažnosti ako opravného prostriedku, ktorý smeruje proti právoplatnému rozhodnutiu však neumožňuje v konaní pred kasačným súdom (okrem výnimočných zákonom predpokladaných prípadov) nahrádzať konanie pred správnym súdom. Každá skutková a právna otázka, ktorá je v prerokúvanej veci rozhodujúca a relevantným spôsobom namietaná, musí byť predmetom posúdenia najskôr správnym súdom, aby mali účastníci konania rovnakú možnosť sa k jeho záverom vyjadriť resp. namietat' ich. Kasačný súd nie je oprávnený nahrádzať postupy správneho súdu v konaní. Iný ako zdržanlivý prístup kasačného súdu

by mohol byť vzhľadom na okolnosti prípadu prejavom „denegatio iustitiae“ (odopretie spravodlivého súdu), resp. v rozpore so zásadami spravodlivého procesu (požiadavky kladené na predvídateľnosť rozhodnutia, resp. zákaz prekvapivého rozhodnutia).

29. Kasačný súd však považuje za potrebné upriamiť pozornosť správneho súdu na zjednotenie právnych názorov kasačného súdu vo veci momentu vzniku pohľadávky týkajúcej sa úroku z omeškania, deklaratórneho charakteru rozhodnutia o jeho vyrubení a možnosti prihlásiť ho do konkurzu, ktoré bolo realizované rozhodnutím veľkého senátu Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 1 Vs 3/2020 zo dňa 27. januára 2021. Toto rozhodnutie, hoci sa týka obdobného problému vznikajúceho v rámci reštrukturalizácie, je principiálne uplatniteľné aj vo veciach oddĺženia a konkurzu podľa IV. časti zákona o konkurze (napr. rozsudky Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 8 Sžfk 52/2021 zo dňa 6. júla 2021, sp. zn. 8 Sžfk 46/2021 zo dňa 30. júna 2021 či sp. zn. 5 Sžfk 3/2021 zo dňa 30. júna 2021).

30. V nadväznosti naň prijal kasačný súd tiež právny názor (rozhodnutie Najvyššieho správneho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 8 Sžfk 29/2021 zo dňa 24. novembra 2021):

„25. Kasačný súd má za nespochybniteľné, že úrok z omeškania má v daňovom konaní povahu verejnoprávnej peňažnej sankcie, čo vyplýva aj z jeho systematického začlenenia v V. časti Daňového poriadku s názvom „Zodpovednosť za porušenie povinností“ v ustanoveniach vymedzených rubrikou „Sankcie“. Z dôvodu tejto sankčnej a akcesorickej povahy spadá do rozsahu pohľadávok uvedených v § 166b ods. 1 písm. d) zákona o konkurze, ktoré sa, v závislosti odo dňa porušenia povinnosti zakladajúcej právo jeho vyrubenia, stanú po oddĺžení nevymáhateľné. (...)

60. Doteraz uvedená argumentácia vedie kasačný súd k definitívnemu právnemu názoru, že nevymáhateľnosť úroku z omeškania (po oddĺžení) ako pohľadávky podľa § 166b ods. 1 písm. d) v spojení s § 166e ods. 4 zákona o konkurze spôsobuje aj nemožnosť jeho vyrubenia podľa § 156 ods. 1 Daňového poriadku počas trvania účinkov oddĺženia...“

V.

Záver

31. Sumarizujúc vyššie uvedené skutočnosti kasačný súd v medziach kasačných námietok sťažovateľa zistil, že napadnutý rozsudok správneho súdu vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci (§ 440 ods. 1 písm. g) SSP), a preto ho zrušil a vec vrátil správneho súdu na ďalšie konanie (§ 462 ods. 1 SSP). V tomto bude úlohou správneho súdu vysporiadať sa so všetkými relevantnými námietkami žalobkyne a procesnou obranou sťažovateľa (žalovaného), ktoré vo svojom zrušenom rozsudku opomenul, a to vo svetle ustálenej rozhodovacej činnosti kasačného súdu a záväzného právneho názoru vysloveného kasačným súdom v tejto veci (§ 469 SSP).

32. Spolu s novým rozhodnutím vo veci rozhodne správny súd aj o nároku na náhradu trov kasačného konania (§ 467 ods. 3 SSP).

33. Toto rozhodnutie prijal senát Najvyššieho správneho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3:0 (§ 463 v spojení § 139 ods. 4 SSP).

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku nie je prípustný opravný prostriedok.